پاشکۆی ڕاپۆرتی River Watch 2013

NI Publication No.: NI-0514-01A

نەخشەو شوێنی نموونەکان

زێی بچووک و نموونەکان

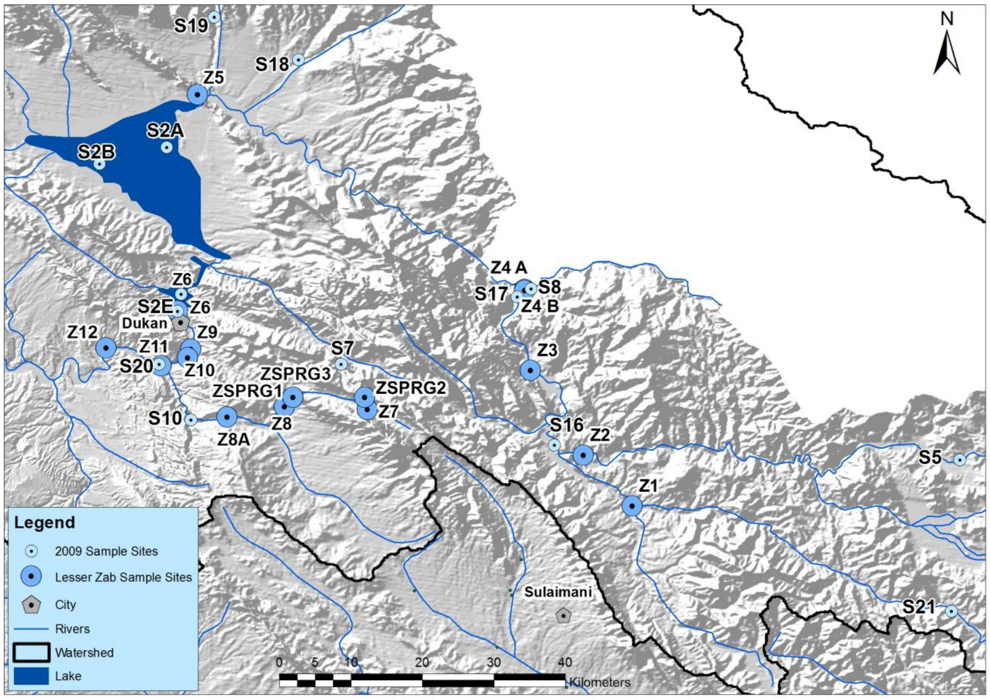

شوێنی نموونەکانی حەوزی زێی بچوک 2012–2013

ناو	شوێن	هێڵی پانی	هێڵی درێژی	بەرزی
Kalacholan Bridge	Z1	35.69718°	45.53193°	858
Khewata Bridge	Z2	35.76081°	45.47052°	828
Mawat Bridge	Z3	35.867430°	45.404010°	747
Du Choman- L. Zab	Z4 A	35.96895°	45.39672°	650
Du Choman - Siwayl	Z4 B	35.96758°	45.39677°	644
Dukan Input	Z5	36.21348°	44.98479°	504
Dukan Output	Z6	35.941758°	44.96013°	409
Eco-camp	Z7	35.818121°	45.198881°	1112
Kani Shok	Z8	35.82154°	45.09465°	724
Kani Shok- Spring 1	ZSPRG1	35.83359°	45.10484°	765
Kani Shok - Spring 2	ZSPRG2	35.83369°	45.19521°	764

ناو	شوێن	هێڵی پانی	هێڵی درێژی	بەرزی
Kani Shok - Spring 3	ZSPRG3	35.83369°	45.10537°	763
Chami Rezan Bridge	Z8A	35.808921°	45.021957°	645
Fish Hatchery	Z9	35.89413°	44.97679°	409
Boat put in	Z10	35.883350°	44.972695°	409
Surqawshan	Z11	35.87283°	44.9395°	412
Bogd Village	Z12	35.895455°	44.87004°	397

شوێنی نموونەکانی حەوزی زێی بچوک2009

ناو	شوێن	هێڵی پانی	هێڵی درێژی	بەرزی
Chami Rezan Area	S10	35 48 20.2	44 58 36.4	579
Zamo	S16	35 46 26.7	45 26 1.1	810
Little Zap Above Isa	S17	35 58 12.5	45 24 16	651
Mertka (Rishwan)	S18	36 15 27.3	45 6 43.7	579
Darua	S19	36 18 39.2	45 0	612
Little Zap below Tabban	S20	35 52 31	44 56 11.1	397
Kani Sarda/Chami Gawra	S21	35 33 55.7	45 56 0.0	1192
Little Zap Input	S2A	36 8 51.9	44 56 46.4	483
Near	S2B	36 7 35.3	44 51 41	461
Dukan Lake/Near Dam	S2D			
Dukan Lake/After Dam	S2E	35 56 30	44 57 35	421
Penjwee	S5	35 45 19.2	45 56 37.7	1210
Sargal	S7	35 52 30.5	45 9 55.1	972
Mawa	S8	35 57 34.9	45 23 13.6	655

حەوزی تانجەرۆ\دیالای سەروو –شوێنی نموونەکان

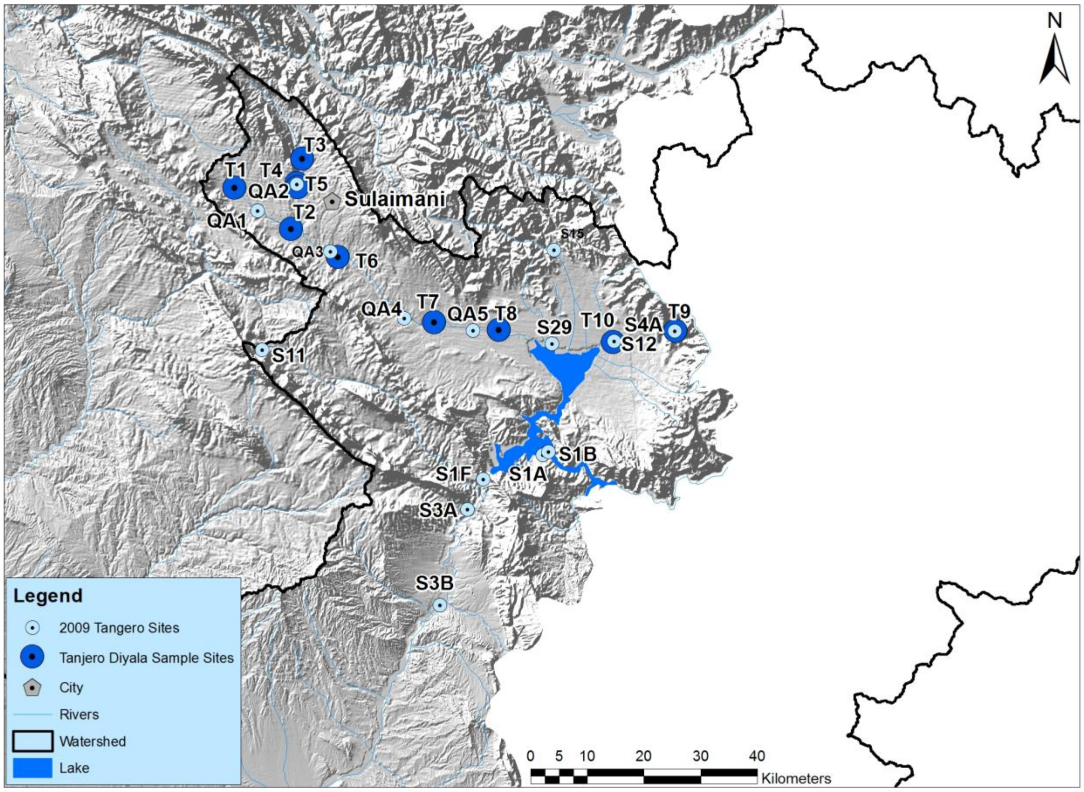

حەوزی تانجەرۆ شوێنی نموونەکان 2012–2013

ناو	شوێن	هێڵی پانی	هێڵی درێژی	بەرزی
Raparain	T1	35.5913°	45.25735°	758
Bakrajo	T2	35.52001°	45.36185°	694
Above Chaq Chaq Dam	T3	35.63034°	45.39214°	805
Quilisan-Cinema City	T4	35.591844°	45.378114°	765
Sarchinar Stream	T5	35.585677°	45.379832°	762
Tanjero	T6	35.470225°	45.448888°	643
Qaragoll	T7	35.35685°	45.62739°	548
Tapi Karam	T8	35.33776°	45.75113°	508
Ahmed Awa	T9	35.316678°	46.09275°	651
Zalm Bridge	T10	35.306463°	45.96950°	503

حەوزی تا نجەرۆ شوێنی نموونەکان2009

ناو	شوێن	هێلی پانی	هێلی درێژی	بەرزی
Kela Spi (Adjusted)	QA1	35 33 8.5	45 17 58.2	720
Sarchina	QA2	35 35 24.3	45 22 40.5	759
Below Qara Dagh Bridge	QA3	35 28 48.2	45 26 6	654
Qara	QA4	35 22 0.4	45 34 11.7	569
New Halabja	QA5	35 20 25.0	45 42 3.0	513
Qara Dagh Area	S1	35 19 52.5	45 17 25.4	-
Zal	S1	35 18 26.8	45 58 19.9	510
Cha	S1	35 27 32.0	45 52 4.5	-
Tanjero Input	S1A	35 8 7.5	45 49 7.9	458
Sirwan Input	S1	35 8 25.2	45 49 49.1	451
Darb. Lake/Before Dam	S1			
Darb. Lake/After Dam	S1	35 6 11.9	45 42 3.3	349
Said	S2	35 18 37.1	45 51 6.4	491
Kala	S	34 35 1.5	45 18 25	198
Bani Khelan (Garmk)	S3A	35 3 27.5	45 40 1.3	374
Bani khelan	S3A	35 3 26.9	45 40 1.8	360
Bani	S3	35 54 32.3	45 36 4.5	300
Ahmed Awa	S4A	35 19 1.8	46 5 25.2	926

هەڵسەنگاندنی خاڵەکانی هەڕەشە تاکەکەسیەکان

لەهەموو جێگەکاندا , هەموو جۆرەکانی هەڕهشە کەلەسەرەوە بەلیستێك هاتووە لەسەر بنەمای کات وئاستی مەترسیوجۆری مەترسییەکە دیاری کراوە.بە دانانی چوار ڕەنگ بە پێی ئاستی مەترسییەکە(سەوز بۆ هەڕەشەی کەم,زەرد بۆ ما مناوەند, پرتەقالی بۆ بەرز وە سوور بۆ زۆر بەرز).سیٚ جۆر لەو هەڕەشانەی کەلەلایەن IUCN دیاری کراوە ئاسان نەبوو هەڵیانسەنگێنین بە هۆی نەبونی زانیاری لەسەر(ئەوهەڕەشانەی بەهۆی غازەوەیە,ڕووداوە جیۆلۆییەکان وە ئەو هەڕەشانەی پەیوەندی بە ئاوو هەواوە هەیە).

حەزوی ڕووباری زێی بچوك

هەڕەشەکە			1	2	3	4	5	6	7	8
#	ناوی شوێنەکە	کۆدی شوێنەکە	جۆری هەڕەشەکە	جۆری هەڕەشەکە	جۆری هەڕەشەکە	جۆری هەڕەشەکە	جۆری هەڕەشەکە	جۆری هەڕەشەکە	جۆری هەڕەشەکە	جۆری هەڕەشەکە
1	Kalachola n Bridge	Z1								
2	Khewata Bridge	Z2								
3	Mawat Bridge	Z3								
4	Du Chomar - L. Zab & Siwayl	Z4 A & B								
5	Dukan Input	Z5								
6	Dukan Output	Z6								
7	Eco-camp	Z7								
8	Kani Shok	Z8								
9	Kani Shok-Springs	ZSPRG 1, 2, & 3								
10	Chami Rezan Bridge	Z8A								
11	Fish Hatchery Stream	Z9								
12	Boat put in	Z10								
13	Shuqawshan	Z11								
14	Bogd Village	Z12								

هەڕەشەکە			1	2	3	4	5	6	7	8
#	ناوی شوێنەکە	**کۆدی شوێنەکە**	جۆری هەڕەشەکە	جۆری هەڕەشەکە	جۆری هەڕەشەکە	جۆری هەڕەشەکە	جۆری هەڕەشەکە	جۆری هەڕەشەکە	جۆری هەڕەشەکە	جۆری هەڕەشەکە
1	Raparain	T1								
2	Bakrajo	T2								
3	Above Chaq Chaq Da	T3								
4	Quilisan-Cinema City	T4								
5	Sarchinar Stream	T5								
6	Tanjero	T6								
7	Qaragoll	T7								
8	Tapi Karam	T8								
9	Ahmed Awa	T9								
10	Zalm Bridge	T10								

جگە لەو زانیاریانەی سەرەوە هەستمان بەبوونی چەند زانیارییەکی زیاترکرد لەسەر جۆرێتی ئاوی زێی بچوك و ئاوی ڕووباری تا نجەرۆ کە گرنگ بوو بخرێنە بەر چاو و ڕەنگە بۆ داهاتووش گرنگی زیاتریان هەبێت زانیارییەکانیش بریتیبوون لە (ڕێژەی ترشی و تفتی ئاوەکە pH , پلەی گەرمی,کلۆرۆفیل,بەکتریا لەگەڵ کانزا قورسەکان).

ڕێژەی ترشی و تفتی ئاوەکە pH

ڕێژەی پەسەندکراوی pH بۆ ئاوی سەر زەوی لە عێراقدا لە نێوان 6.5 بۆ 8.5. هەڵسەنگاندنەکان بۆ حەوزی زێی بچوك 98٪ پەسەندکراوبوون وە بۆ حەوزی تا نجەرۆ 99٪ بوو ئەمەش ئەوە نیشان ئەیات کە هەردوو حەوزەکە ڕێژەکانیان پەسەندکراوبوو.وە بە راورد کردن لەگەڵ داتاکانی چوارساڵی ڕابوردوو جیاوازییەکی ئەوتۆ نابینین ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت کە ئەم ڕووبارانە ترشێتیان ناگۆرێت بەهۆی جیۆلۆجیای ناوچەکەوە کە .

pHلەسەر رووی ئاوەکە بەرئاستێکی بەرز ئەروات هەندێ جار لە8 گەورەتر ئەبێت.لەروو پێویەیەکانی KBAکە لە هاوین و زستانی 2009 کراوە دەری دەخات کە زیادبوونی ئەم ترشێتی یە لە زستاندا زیاد دەکات لە هەردوو رووبارەکەدا (زێی بچوك و تا نجەرۆ).

Ph لەسالی 2009

پلە	ڕێژەی پێوانەکراو	وێزگە	حەوزەکە
A	100%	14	زێی بچووك (زستان)
B	87%	15	تا نجەرۆ

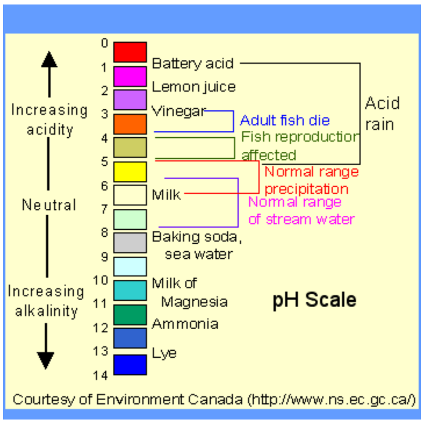

لەکاتێکدا pHهۆکارێکی گرنگە بۆمانەوەی رووەك و گیانلەبەرانی ئاوی هەروەها دیاریکردنی ڕێژەی ترشێتی وەچاودێری کردنی ڕێژەی ترشێتی کارێکی زیندووە,ئەو مادانەی ڕێژەی ترشێتیان لە7 کەمترە ترشن وە ئەو مادانەی ترشێتیان لە 7 زیاترە تفتن.

لە سالی2009 لە سێ شوێنی جیاوازلە حەوزی تا نجەرۆدا ڕێژەی pHلە 8.5 زیاتربوو کەئەمەش ڕەنگە لەداهاتوودا ببێتە کێشە.بەهۆی کرداری ڕۆشنە پێکهاتنەوە رووەکەکان CO2لە ئاوەکەوە وەردەگرن O2دەدەنەوە وەکاتێك CO2ئەبێت بە ترشی کاربۆنیك و ئەتوێتەوە لە ئاوەکەداوا CO2دەکاتەدەرەوە کە ئەمەش ئەبێتە هۆی زیادکردنی ترشێتی ئاوەکە.

وە تفتێتی ئاوەکە زیاد دەکات لەوکاتەی کە ڕێژەی قەوزەکان بە شێوەیەکی سروشتی زیاد دەکات لە وەرزی بەهاردا لە ڕیژگەی رووبارەکاندا واتە لە شوێنەی لق و جۆگەکان دەرژێنە رووبارەکەوە.

ئاستی pHبەشێوەیەکی دیار بەرز دەبێتەوە بە هۆی زیادبوونی ژمارەی قەوزە(زۆربوونی قەوزە) لە ماوەیەکی کەمدا.

PHدەگاتەبەرزترین ئاست لەکاتی زیادبوونی قەوزەی سەوزو شین ئەمەش روودەدات لە کۆتای وەرزی بەهارو سەرەتای وەرزی هاوین.بەهۆی زۆربوون وئەو گۆرانە لەناکاوەی لە قەوزە و گۆرانی کەش و هەواوەوە روودەدەن دەبێتەهۆی مردنی گیانلەبەرە ئاوی یەکان کە لەڕێژەیەکی PHی دیاریکراوادا دەژین.

پلەی گەرمی

بۆچی گرنگە گرنگی بدەین بە پلەی گەرمی؟ چونکە هەموو ئاوەکانی عێراق کەوتونەتە بەر کاریگەری گۆڕانکاری کەش و هەوا, عێراقیش بە گەرمی و هاوینێکی گەرم بەناوبانگە ئەمەش لەگۆڕانکارییەکانی پلەی گەرمیدا دەردەکەوێت لە نێوان وەرزی هاوین و زستاندا.

پلەی گەرمی یەکێکە لە هۆکارە فیزیاییەکان کە پەیوەندی بە گۆڕانکارییەکانی کەش و هەواوە هەیە وەکاریگەری لەسەر چالاکییە کیمیای و بایۆلۆجی یەکان هەیە.

بۆیە پلەی گەرمی ئاوی زێی بچووك و تا نجەرۆ گرنگە چونکە پلەی گەرمی کارایەکی فیزیاییە کە کاریگەری لەسەر چالاکییە کیمیای و بایۆلۆجی یەکان هەیە.ئەو ئاوانەی گەرمن هەڵگری ئۆکسجینی کەمترن وە ماسی یەکانی ئەم ئاوانە جیاواز لە ماسی و بەرگەی ئەو پلەگەرمی و کەمی ئۆکسجینە ئەگرن خویان ئەگونجێنن. وەهەندێ لە ماسی بەرگەی پلەیەکی گەرمی دیاریکراو دەگرن وە هەرگۆڕانکاری یەکی کەم کە یە پلەش بێت کاریگەری دەبێت لەسەریان یا دەمرن یا نەخۆش دەکەون.واتە بەهۆی پەستانێکی گەرمییەوە ئەبێتە هۆی کەمکردنەوەی ماسی بە ئاراستەی ستونی و ئاسۆییان والە ماسیەکان دەکات بچن بۆ شوێنێکیتر کە بارودۆخەکەی گونجاوترە یان لە شوێنی خۆیان ئەمێننەوە و چاوەڕێی چاك بونی پلەی گەرمییەکە ئەکەن.

بەکتریا و قەوزەکان

بەهەمان شێوە پلەی گەرمی ئاو کاریگەری دەکاتە سەر گەشەی بەکتریاو قەوزە سەوزە شینباوەکان .هەندێ لە بەکتریاکان کاتێك ئاوەکە دەخۆنەوە توشی چەندەها نەخۆشی بەهێزدەبن, هەروەها قەوزە سەوزە شینباوەکانکاتێك کاتێك ئاوەکە زۆرگەرم دەبێت ماددە خۆراکییەکان زیاد دەکات بەمەش ئاوەکە دەبێتە ناوەندێك بۆ گەشەکردنێکی نارێکی زۆری قەوزە سەوزە شینباوەکان کە ئەمەشئەبێتە هۆی کەمبوونەوەی ئۆکسجین و کاردەکاتەسەر ژیانی ماسییەکان .

لە کاتی چاودێری کردنی ئاوی زێی بچوك و تا نجەرۆدا بۆمان دەرکەوت کە پلەی گەرمی ئاوەکە دائەبەزێت لە وەرزی زستاندا وە بەرز دەبێتەوە لە وەرزی هاویندا وەك لەم خشتانەی خوارەوەدا کە زانیاری دەردەخەن لەسە پلەی

گەرمی لەوەرز هاوین و زستاندا بۆ هەردوو حەوزەکە وە جیاوازی پلەی گەرمی نێوان هەردوو حەوزەکە بەبەراورد بەیەکتری دەردەخەن.

بەهۆی جیاوازیپلەی گەرمی لە ساڵەکەوە بۆ ساڵێکی تر وە لە مانگێکەوە بۆ مانگێکیتر وە کەمی لێکۆڵینەوەکان بۆ ساڵی 2009 وای کردووە کە زانیارییەکی ئەوتۆمان دەست نەکەوێت, بەلاًم بە شێوەیەکی گشتی هاوکارە بۆ تێگەیشتنی کێشەکانی پلەی گەرمی لە هەردوو حەوزەکەدا.

داتاکانی پلەی گەرمی بۆ حەوزی تا نجەرۆو زێی بچووک لە ساڵی 2009 و 2013

2013				2009			
	هاوین و زستان	زستان	هاوین		هاوین و زستان	زستان	هاوین
حەوزی زێی بچووک							
Median	17.10	15.10	19.45	Median		10.50	No data
Std. Dev.	3.71	2.69	3.46	Std. Dev.		3.50	
Count	147	102	60	Count		14	
حەوزی تا نجەرۆ							
Median	16.60	15	17	Median	14.80	12.55	21.95
Std. Dev.	2.73	2.7	2.4	Std. Dev	6.66	3.03	5.10
Count	101	60	44	Count	22	10	12

کلۆرۆفیل -a

لەساڵی 2013 هیچ پێوانەکردنێك نەکراوە بۆ کلۆرۆفیل -a بەلاًم لێکۆلینەوەکان بۆهاوینی 2009 کە لەحەوزی تا نجەرۆدا کراوە زۆر بەسوودن بۆ ئێستاو داهاتووش, نمونەکان لە 13 شوێن وەرگیراوە کە زۆرترین و کەمترین رێژەی کلۆرۆفیل -aدەردەخات کە ئاوی تا نجەرۆ لەگەلْ خۆیدا هەڵیگرتووە کەئەمەش بە برێکی زۆر دادەنرێت بۆ ئاوێکی سروشتی وەك تا نجەرۆ وەك لەم خشتەیەدا هاتووە:

حەوزی تا نجەرۆ	کلۆرۆفیل -a µg/l
کەمترین رێژە لە هاوین دا	5.36
زۆرترین رێژە لە هاوین دا	62.98

دەزگای ژینگەی ئەمێریکی EPAلە چوارچێوەی بەراوردکردندا دەریخستووە کە لێکچونێك هەیە لە مەرجەکانی ئاووهەوای ئاوەکانی ڕۆژئاوای ویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمێریکاو ئاوەکانی باکوری عێراق , وە ڕێژەی کلۆرۆفیل لەنێوان 2.95 -0.7دەبێت واتە لەئاستی سێ (III) دایە بە پێی دابەشکردنی ستانداردی دەزگای ژینگەی ئەمیریکی بۆ جۆرێتی ئاو(بروانە EPA standards Water Quality Criteria Recommendations of 2000) وە ڕێژەی کلۆرۆفیل بۆ هەموو نمونەکانی حەوزی تا نجەرۆ لەو ئاستەی سەرەوە بەرزتربوون.

کلۆرۆفیل -a بۆیەیەکی سەوزە لە ڕووەکەکاندا لە ئاویشدا ڕووەکەخۆهەڵواسەکان(ڕووەکی بچوك) و قەوزەکاندا هەیە کە تیشکی خۆر وەردەگرن بۆ کرداری ڕۆشنە پێکهاتن وە ئەم ڕووەکانەش بەهۆی بوونی خۆراکی پێویست زۆر دەبن وە لەکرداری هەناسەدانیاندا ئۆکسجین وەردەکرن و بەمەش ئاستی ئۆکسجین دادەبەزێت و کاردەکاتە سەر گیانلەبەرەکانی تر لەئاوەکەدا.وە بە شێوەیەکی گشتی ڕووەکە وردبینەکان (microscopic plants) لە ئاوەکانی عێراقدا دەبینرێت کە بە زیادبوونی خۆراك و فسفۆر و ماددەی نیشتوو ئەم ڕووەکانە بە شێوەیەکە زۆر زیاد دەکەنو ڕێژەی کلۆرۆفیل دەگاتە زۆرترین بەتایبەتی لە وەرزی بەهار و هاویندا ڕەنگە زووتریش ڕوویدات .

کانزا قورسەکان

بوونی کانزا قورسەکان لە ئاوی خواردنەوەدا زیانێکی زۆر بە تەندروستی دەگەیەنێت , زیانەکان بریتین لە کەمکردنەوەی گەشە , شێر پە نجە , تێکشکانی ئەندامەکان و تێکشکانی کۆئەندامی دەمار هەندێ جاریش دەبێتە هۆی مردن . بلاوبوونەوەی هەندی کانزا وەك جیوە و قورقوشم کاردەکاتە سەر خانەکانی کۆئەندامی بەرگری هەروەها توشبوونی ماسولکەکان بە ڕۆماتیزمە , نەخۆشییەکانی گورچیلە وسوری خوێن .

وە ئەگەری توشبوون بەو نەخۆشیانەی سەرەوە لە تەمەنی گەنج و منداڵان و کۆرپەدا زۆرترە بە بەراورد بە کەسانی بەتەمەن , پیسبوو نمان بە کانزا قورسەکان لە ڕێگەی ڕاستەوخۆ ی خواردن خواردنەوەی خۆراك و ئاوی پیس بوو , هەڵمژینی هەوای پیس بوو , بەرکەوتنی خاکی پیس بوو و پاشەڕۆی کارگەکانی کە کانزا قورسەکان بەکاردەهێنن.

کانزا ژەهراویەکان ڕەنگە لە ئاوەڕۆی کارگەکان و ناوشارەکاندا هەبێت چونکە کارگەکان و پیشەسازی هۆکارێکی سەرەکین بۆ بەرزبوونەوەی ئاستی مادده قورسەکان.یان ڕەنگە ئەم کانزا قورسانە لەڕێگەیەکی سروشتییەوە پەیدا ببێت وەك نیشتن بە ڕێگەی جیۆلوجی.

کانزا قورسەکان کەدەبنە هۆی ژەهراوی بوونی مرۆڤ بریتین لە قورقوشم و جیوە و زەرنیخ وە کادیمیۆم.بوونی هەندێ لە کانزا قورسەکان لەلەشدا پێویستە بە برێکی کەم پێویستە بەلام ئەگەر لەو برە زیاتربوو دەبنە هۆی ژەهراوی بوون وەك مس و زینك وە کرۆم.

له سالی 2013 دا نەمان توانی هیچ زانیاریەك لە سەر كانزا قورسەكان بەدەست بێنین لە چوارچێوەی (بەرنامەی چاودێری كردنی ڕووبار)دا چونكە بڕێكی زۆر پارەی دەویست بۆ كاری تاقیگەی ,بەڵام بەرێوەبەرایەتی ژینگەی ناوخۆیKEPIB لە ساڵی 2013 هەموو لێكۆلینەوەیەكی بۆ كانزا قورسەكان ئە نجام داوە وەبەهەمان شێوە لە ساڵی 2009 لە چوارچێوەی بەرنامەی KBAكەئەمەش وای كرد كەبتوانین بەراوردی كانزاقورسەكان بكەین لەو دوو ساڵەدا وەك لەم خشتانەی خوارەوەدا كە چەند ئە نجامێكی زۆر جیاواز بەدەست كەوتوون لە هەردووساڵەكەدا كە ئە نجامی هەندێك لە ماددە قورسەكان جێگەی مەترسیە وەك قورقوشم و مس و كادمیۆم ئەمەش پێویستە چاودێری بكرێت و چاك بكرێت .

داتاكانی KEPIBبۆ سالی 2013(سەرچاوە:ئۆفیسی سلێمانی)

حەوزی تا نجەرۆ							
24 samples	Pb <0.05	Cd<0.005	Cu<0.05	Ni<0.1	Fe<0.3	Zn<0.5	Cr<0.05
Median	0.0085	0.0005	0.0000	0.0080	0.0435	0.0040	0.0000
Std. Dev.	0.0132	0.0073	0.0053	0.0165	0.0491	0.0090	0.0079
Count Passing	24	20	24	24	24	24	24
% passing	100%	83%	100%	100%	100%	100%	100%
Score	A	B	A	A	A	A	A
حەوزی زێی بچووك							
23 Samples	Pb <0.05	Cd<0.005	Cu<0.05	Ni<0.1	Fe<0.3	Zn<0.5	Cr<0.05
Median	0.0250	0.0020	0.0030	0.0000	0.0210	0.0050	0.0000
Std. Dev.	0.0255	0.0063	0.0042	0.0075	0.0328	0.0090	0.0156
Count Passing	19	15	23	23	23	23	23
% passing	83%	65%	100%	100%	100%	100%	100%
Score	B	D	A	A	A	A	A

داتاكانی KBA2009

حەوزی تا نجەرۆ							
11 Samples; 10	Pb <0.05 mg/L	Cd<0.005 mg /L	Cu<0.05 mg/L	Ni<0.1 mg /L	Fe<0.3 mg/L	Zn<0.5 mg/L	Mn<0.1 mg /L
Median	0.0373	0.0253	0.0393	0.0735	0.0210	0.0985	0.0090
Std. Dev.	0.0234	0.0133	0.0629	0.0275	0.0684	0.0855	0.0047
Count Passing	7	7	9	10	11	11	11
% passing	70%	64%	82%	91%	100%	100%	100%
Score	C	D	B	A	A	A	A
حەوزی زێی بچوك							
15 Samples	Pb <0.05 mg/L	Cd<0.005 mg /L	Cu<0.05 mg/L	Ni<0.1 mg /L	Fe<0.3 mg/L	Zn<0.5 mg/L	Mn<0.1 mg /L
Median	0.0340	0.0030	0.0800	0.0590	0.0080	0.0570	0.0098
Std. Dev.	0.0189	#DIV/0!	0.0489	0.0268	0.0127	0.0435	0.0046
Count	12	15	6	14	15	15	15
% passing	80%	100%	40%	93%	100%	100%	100%
Score	B	A	F	A	A	A	A